

Várszegi Éva-életútinterjú

Készítette: Fernbach Erika

A beszélgetés helyszíne és időpontja: Budapest, XI. kerület, 2020. szeptember 26.
Szerkesztett, tömörített, kiegészített, lábjegyzetelt változat.

Fernbach Erika:

Kérlek, mutasd be a családot, hol nevelkedtél, honnan származol?

Várszegi Éva:

Teljesen átlagos családból származom, szüleimmel és a bátyámmal nőttem fel. Édesanyám tizenhét éves volt, amikor megismerte a nála négy évvel idősebb apámat. Fél év után összeházasodtak, húszéves volt, amikor megszületett a bátyám, és huszonégy, amikor én. Mai szemmel nagyon fiatalok voltak a családalapításhoz, de akkoriban ez nem volt szokatlan.

Anyukám az Elektromos Műveknél, majd később – amire már én is emlékszem – a Földműves Szövetkezetek Országos Termékértékesítő Központjánál (FOTK) dolgozott, apukám pedig a Kohászati Gyárépítő Vállalatnál volt osztályvezető. Angyalföldön volt a munkahelye. A bátyámmal a szüleink után kaptuk a keresztnévünket, ami akkoriban gyakran előfordult: így lett a családban két pár Éva és két pár Zoltán.

Az Állatkert mellett, a MÁV-kórházban születtem, és a Dózsa György útnál laktunk. Másfél éves voltam, amikor Sztálinvárosba költöztünk, mivel apám ott kapott munkát a Dunai Vasműveknél. Itt kezdtem el az általános iskolát, második koromban költöztünk vissza Budapestre, mivel apámat visszahelyezték a fővárosba. A Lehel úton laktunk tizenhat éves koromig. Innen jártam a Magyar Rádió Gyerekkórusának az iskolájába, az akkori Röck Szilárd utcába, ami elég messze volt tőlünk, kétszer is át kellett szállnom. Az első héten anyukám kísért, hogy megjegyezzem az útvonalat – később megtudtam, hogy még két hétig titokban követtek, hogy rögzült-e. Ezután már teljesen önállóan közlekedtem Pesten, mivel a Rádió Gyerekkórusával rengeteg helyen jártunk az iskola után, például a Lemezgyárban is.

Fernbach Erika:

Hogyan kerültél a Gyermekkórusba, ki figyelte fel rád?

Várszegi Éva:

Még Sztálinvárosban a zenetanárom figyelte fel rám. Amikor a szüleim bejelentették, hogy visszaköltözünk Budapestre, ő szólt anyukámnak, hogy próbáljuk meg a felvételit a Gyermekkórusba, mert szerinte biztosan lenne ott helyem, mert nagyon tehetséges vagyok. Így is lett, azonnal bekerültem, és tizennyolc éves koromig kórista voltam.

Fernbach Erika:

Nem csak tizennyolc éves korig tartott a kórustagság?

Várszegi Éva:

Nyolcadik év végéig tartott hivatalosan, de Herczku Marival¹ – aki egyébként az osztálytársam is volt – olyan alacsonyok voltunk, hogy befértünk a kórusba tizennyolc éves korunk után is. Valahogy nem nőtt ki utánunk egy olyan szólista generáció, akik át tudták volna venni a helyünket, ezért minden szólót mi énekeltünk továbbra is. Ott tartottak minket. Emellett tagjai lettünk a Vegyeskarnak is, ami a kiöregedett, gimnazista vagy már dolgozó

¹ Herczku Annamária vokalista a Mikrolied zenekarban, a Generál együttes nagy sikert aratott lemezein is szerepelt.

gyerekkóristákból állt. Mindezek mellett jártunk a Budapesti Leánykarba, ami szintén a tizennégy év fölötti korosztály.

Fernbach Erika:

Kik jártak még veled együtt a Gyermekkórusba Herczku Marin kívül?

Várszegi Éva:

Bódy Magdival,² Selényi Hédivel³ és Marival egy osztályba jártunk általánosban, Marival pedig még gimnáziumban is. A Röck Szilárd utcai általánosban „Z” osztályosok voltunk, mint a Gyerekkórus tagjai. Amúgy ez egy normál általános iskola volt, csak mi hetente kétszer jártunk kóruspróbára a Rádió épületébe, ami tíz perc sétára volt.

Fernbach Erika:

Volt választott hangszered is?

Várszegi Éva:

Igen, kötelező volt valamilyen hangszeren játszani. Én zongorázni tanultam, de nem voltam tehetséges benne, nem ragadt rám túl sok, pedig Vásárhelyi Magda⁴ tanított, a híres zongoraművész. Várkonyi Matyi,⁵ aki két osztállyal fölöttünk járt, szintén tagja volt a Gyerekkórusnak, ő is Vásárhelyi Magdához járt. Órá bizony ragadt bőven, neki volt ehhez affinitása és tehetsége.

Fernbach Erika:

Szigeti Edit⁶ szintén a Gyerekkórusba járt, vele is találkoztl?

Várszegi Éva:

Igen, ő egy korosztállyal lejjebb járt, Kovács Krisztával együtt.

Fernbach Erika:

Az általános iskola után hol tanultál tovább?

Várszegi Éva:

Az óbudai Martos Flóra Gimnáziumban folytattam a tanulmányaimat, de csak azért, mert a testvérem is oda járt. Ahogy már említettem, Herczku Mari jött velem, ide is együtt jártunk, mellette pedig énekeltünk mindenhol.

Rengeteget utaztunk a Gyerekkórusal. Tizenöt éves korunkban két és fél hónapig Japánban voltunk. Ősz végén értünk haza, és nagyon nehéz volt visszailleszkedni a szürke hétköznapiakba abból az álomvilágból. Az osztálytársaink szerettek ugyan minket, de azért

² Bódy Magdi (1953) énekes, zeneszerző, producer és énektanár. 1969-ben indult a pályája a Korong együttesel, 1972 és 1975 között a Generállal lépett fel, majd szólókarrierbe kezdett Bódy Magdi és együttese néven. 1981-ben a KFT-vel koncertezett, majd disszidált, 1981 és 1999 között kanadai és amerikai dzsesszklubokban, tévékben, rádiókban énekelt, miközben 1982-től 1987-ig az ottawai konzervatórium tanára volt.

³ Selényi Hédi (1953) énekesnő, vokalista, a Mikrolied tagja.

⁴ Vásárhelyi Magda (1910–1972) zongoraművész, zenetanár. Tanulmányait Keéri-Szántó Imre és Weiner Leó irányította. Az 1940-es évektől főként zenepedagógusként működött. Tanított a Fővárosi Felsőbb Zeneiskolában, 1949-től a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolában. 1959-től a Magyar Rádió gyermekkórusának szakfelügyelője.

⁵ Várkonyi Mátyás (1950) Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, szövegíró, karmester, A ZéGé és a Generál együttes alapítója és vezetője, a legendás Rock Színház létrehozója és alapító-igazgatója.

⁶ Szigeti Edit (1953) szólógitáros, képzőművész. A Vadmacskák alapító tagja. 1975-től a Generálban is játszott (leginkább vokálózott, kevésbé gitározott), majd pedig a Gemini együttesel dolgozott.

kicsit kívülállóként is tekintettek ránk, mivel a Gyerekkórus tagjaiként kivételes lehetőségeket kaptunk.

Fernbach Erika:

Hogyan éltétek meg – szinte gyerekként – ezeket a nagy váltásokat, nem volt óriási a kontraszt a nyugati világ, Japán és a szocialista Magyarország között?

Várszegi Éva:

Eléggé megszenvedtük. Pedig nekem a szocializmust építő Magyarország mást jelentett, mert teljesen szabadon utaztam gyerekkoromtól kezdve, tényleg semmit nem éreztem abból, hogy a lakosság 98%-a „röghöz kötve” élt. Nekem kivételesen jó sors jutott. Minden utazásunk kulturális-nemzetközi kapcsolatok keretében zajlott, gond nélkül kaptunk útlevelet. Államközi szerződések biztosították, hogy járjuk a világot, teljesen kivételes helyzetben voltunk, így nem éreztem a hátrányát a szocializmusnak.

Fernbach Erika:

Otthon milyen zenei környezet vett körül?

Várszegi Éva:

Nálunk mindenki inkább könyvmoly volt, már négyévesen tudtam olvasni, és elsős koromtól jártam könyvtárba, szombatoként alig vártam, hogy mehessek. Így otthon a műveltségnek erre a részére esett a hangsúly, különösebb zenei impulzus nem ért. Voltak lemezeink, klasszikus- és könnyűzene is, de nekem a Gyerekkórus és a klasszikus zene volt a meghatározó.

Fernbach Erika:

Változott ez kamaszkorodban?

Várszegi Éva:

Gimnazista korban a könnyűzene is előtérbe került: rajongtam például Zalatnay Saroltáért,⁷ akivel később együtt is dolgoztunk. Amikor Japánban voltunk, vettem Beatles-kislemezeket, amit elégé ferde szemmel fogadott a kórusvezetés.

Nekem egyébként nagyon szigorúak voltak a szüleim, nem igazán járhattam sehova. Tizenhét évesen engedtek el először az E-épületbe,⁸ ahol fellépett minden nagy zenekar, de este kilencre haza kellett érnem, pedig akkor még el sem kezdett játszani a főzenekar.

Fernbach Erika:

Nem volt ebből konfliktusod a szüleiddel?

Várszegi Éva:

Persze mérges voltam, de az volt, amit ők mondtak. Tizenhat éves korban még anyukám vette a ruháimat, nem volt beleszólásom. Annyiban sikerült kijátszanom őket, hogy

⁷ Zalatnay Sarolta (1947) énekesnő, a három magyar beatkirálynő egyike. A Scampolo zenekarral indult a pályafutása, majd Bergendy István segítette őt ORI-műsorhoz, és a televízióba is bekerült. Dolgozott a Dogs zenekarral, a Metro együttesel, de kísérte az LGT, az Omega, Bergendy, Metro, Generál és a Skorpió együttes is. 1976-ban alapította meg a Cini és a Tinik nevű formációt, majd annak felbomlása után ismét szólóelőadóként működött. Zalatnay meghatározó alakja volt a korszaknak, öltözködésével divatot is teremtett.

⁸ A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem „E” épületében 1968-ban indult egyetemi klub, amely később diszkóként üzemelt. Az 1970-es években a legfontosabb magyar zenekarok léptek fel itt, az Illéstől az Omegaig. Az E-klub 2008. júliusáig működött.

az iskolában a barátnőimtől, például Selényi Héditől kaptam ruhákat, és a házuk pincéjében átöltöztem, miután elindultam otthonról.

A kóruspróbákra és a lemezfelvételekre is rá lehetett fogni, hogy tovább tartanak, így volt lehetőségem, hogy a barátaimmal legyek, de egyáltalán nem volt tomboló tinédzserkorom.

Fernbach Erika:

A kamaszkorod egyben a nagy generáció korszaka: honnan ismerted meg az előadókat, hogyan hallgattál zenét ebben az időszakban?

Várszegi Éva:

A rádióból ismertem meg az új zenéket, nem rajongtam különösebben senkiért. Amikor a Generál⁹ összejött, negyedikes gimnazistaként érettségi előtt álltam, minden átmenet nélkül belecsöppentem a popzene világába. Nagyjából úgy éreztem magam, mint egy óvodás.

Fernbach Erika:

Hogy kerültél ebbe a közegbe?

Várszegi Éva:

Bódy Magdi a Konzervatóriumban folytatta a tanulmányait az általános iskola után, és oda járt Várkonyi Matyi is, így kapcsolatban maradtak. Amikor 1972-ben meghirdették a jelentkezést a *Ki Mit Tud?*-ra, Matyi kitalálta, hogy összehozza a Generált, és Magdit kérte meg, hogy csináljon egy lánytriót, akik vokáloznak a zenekar mellett. Magdi Selényi Hédiének és nekem szólt. Ő egyébként jazztanszakra járt, így már tizenhat évesen koncertezett klubokban, és korábban felkért minket, hogy egy-egy fellépés alkalmával vokálozzunk neki. Hihetetlenül fura volt nekem az egész közeg, teljesen más, mint amit megszoktam. Úgy éreztem magam, mintha a Marson lennék.

Viszont amikor Matyi felkereste Magdit, újból mi jutottunk eszébe, így alakult meg a Mikrolied vokál együttes.

Az volt a pech, hogy Matyit épp akkor bevitték katonának, és leállt az egész dolog. Magdi ekkor kiszállt, mert ő nagyon céltudatosan akart menni a *Ki Mit Tud?*-ra, és egy másik formációhoz csatlakozott. Végül Matyi felhívta Novai Gabit,¹⁰ hogy ne hagyja veszni az egészséget, és induljanak el nélküle. Ekkor megkerestem Herczku Marit, hogy szálljon be Magdi helyére, mert lesz ebből valami. Nem nagyon akart jönni, ő végképp a klasszikus zenéért rajongott, de valahogy rábeszéltem. Így aztán elindultunk az 1972-es *Ki Mit Tud?*-on, ahol szóló énekesi kategóriába soroltak minket, annak ellenére, hogy trió voltunk. A Generál megnyerte a zenekar kategóriát, mi pedig harmadikok lettünk Szűcs Judit¹¹ és Mixtay Melinda¹² mögött. Végig a Generál kísért minket a fellépéseink alatt, mi pedig vokáloztunk nekik, ezért

⁹ A Bergendy mellett a hetvenes évek első felének sikercsapata a „kölyök” Generál volt, amely a tizenévesek új generációjából alakult meg 1971. december 1-jén. Két ismert zenekar, a ZéGé és a Ferm fúziójából jött létre, első felállása: Révész Sándor (gitár, ének), Novai Gábor (basszusgitár, ének), Ákos István (gitár), Karácsony János (szólógitár) és Reck Lajos (dob).

¹⁰ Novai Gábor (1949) énekes, basszusgitáros, zeneszerző, producer, szövegíró. A Generál együttes egyik alapító tagja, 1979-től a Hungariában zenélt, Fenyő Miklóssal elismert szerzőpárost alkottak. A legnépszerűbb sláger, amit ő is énekelt ebből a korszakból, a *Casino twist*. 1983-ban a Hungaria feloszlása után a Dolly Roll alapító tagja. 1989-től mint producer és zeneszerző tevékenykedett, zenét írt a Pa-Dö-dönek, a Galla Miklós-féle GM49-nek is. 2003-tól a Marót Viki és a Nova Kultúr zenekarral zenél.

¹¹ Szűcs Judit (1953) énekesnő, a magyar diszkókirálynő, a hazai könnyűzene kiemelkedő énekesnője volt a korszakban. Karrierjében a nagy áttörést 1977-es *Metronóm '77* fesztivál jelentette, elsősorban az 1970-es évek végén és az 1980-as években volt sikeres.

¹² Mixtay Melinda dzsessz- és táncdalénekes, aki végül elhagyta ezt a pályát. Császár Előd (zenész, dj) édesanyja.

adódott, hogy továbbra is együtt maradjunk. Végül is ez volt az, amit Matyi már az elejétől kezdve szeretett volna.

Fernbach Erika:

Mi történt az 1972-es *Ki Mit Tud?* után, hogyan folytatódott a zenei utatok?

Várszegi Éva:

Elindult az ORI-turnék sora. Az Országos Rendező Iroda „lecsapott” Szűcs Juditra és a Generálra, mi pedig mindenhova kísértük a zenekart. Nagyon sűrű volt a program, jártuk az országot, felléptünk például a Kisstadionban a Bergendy¹³ előtt, akik már hatalmas sztárzenekarnak számítottak.

Így működött akkoriban a showbiznisz: mivel egy csatorna volt, amelyik produkció feltűnt a televízióban, azzal rögtön indultak turnézni, így válhatott valaki sztárrá Magyarországon.

Fernbach Erika:

Említetted, hogy elég szigorúak voltak a szüleid: ők mit szóltak ahhoz, hogy a lányuk a bekerült a showbizniszbe?

Várszegi Éva:

A *Ki Mit Tud?* még belefért nekik. Ártatlan dolognak tűnt, hogy három lány énekel. Pont előtte érettségiztem, aztán elindult a zenekar és jöttek a turnék. Ekkor eléggé megrémültek, hogy mi lesz velem, féltettek nagyon. Attól tartottak, hogy el fogok „kurvulni”. Végül úgy lehetett megnyugtatni őket, és megszerezni a beleegyezésüket, hogy az egész zenekar feljött a Fehérvári úti panellakásunkba, ahol apukám kifaggatta a zenekarvezetőt, Ákos Istvánt.¹⁴ A beszélgetés végén nagy nehezen áldását adta apukám, de csak miután megígérték, hogy vigyáznak rám. A szüleim azonban nem voltak túl boldogok.

A turnézás viszont anyagilag nagyon jövedelmező volt: kezdő zenekarként a legrosszabb gázsit kaptuk az ORI-tól, és még így is háromszor annyit kerestem ezzel egy hónapban, mint anyukám és apukám összesen. Mindezek ellenére megpróbáltak továbbra is kisgyerekként kezelni, de egy idő után már nem tudtak kontroll alatt tartani, nem mondhatták meg, mikor hova menjek, és mit csináljak.

Fernbach Erika:

A komolyzene irányából indultál, klasszikus zenei oktatásban vettél részt. Milyen érzés volt számodra átkerülni a popszakmába?

Várszegi Éva:

Igazából nagyon élveztem, de úgy éreztem, hogy a nagy semmire keresek hatalmas összegeket. Zeneileg, művészileg nem volt ez nekem kihívás. Három akkordban vokáloztunk, huhogtunk, jobbra-balra lépegettünk a színpadon. Nyilván nagyon klassz volt, hogy a közönség rajongott értünk, megismertek az utcán és jól kerestem ezzel az egészszel. Minden héten szerepeltünk a tévében, ha nem a Generállal, akkor valamelyik másik zenekarral, mivel szinte mindegyik együttes, énekes évekig minket hívott vokálozni a lemezeire. A zenei kihívás viszont hiányzott nekem, hiszen többszólamú kórusműveken nevelkedtem.

¹³ Artisjus-díjas együttes, amelyet 1958-ban alapított meg a két Bergendy (István és Péter). Fénykorukat az 1970-es évek első felében élték, a korszak egyik sikerzenekarának számítottak, ekkor Demjén Ferenc is az együttes tagja volt.

¹⁴ Ákos István (1951) „Kis-elefánt” a Ferm együttes tagja, majd 1971-ben a Generál együttes alapítója és vezetője.

Fernbach Erika:

Nem merült fel benned a szólókarrier gondolata, ahol jobban kamatoztathattad volna az énekesi kvalitásaidat?

Várszegi Éva:

Nem álmodtam erről. A Gyerekkórusban szerzett háttérrem és zenei neveltetésem gyakorlatilag alkalmatlanná tett arra, hogy popzenei szólókarrierem legyen. Az operaénekesekről mondják, hogy akármilyen jó hangja van valakinek, ha rossz énektanár tanította, nem lehet már helyrehozni soha. Én annyira „gyerekkórusos” maradtam, hogy ezen nem lehetett változtatni: egyenes hangon énekeltem, semmilyen vibrálás nem volt az hangomban, nem hoztam különösebb soul, blues vagy egyéb hangzást. Nem tudtam leutánozni, nem jött nálam zsigerből: én pont erre voltam jó, hogy egy helyes lány tisztán vokálozzon a színpadon. Magdi például teljesen más álmokat dédelgetett, ő énekelt szólókat is. Egy-két számot kért a fiúktól, hogy a miénk legyen, így ezeket nem Révész Sanyi¹⁵ vagy Karácsony János¹⁶ adták elő.

Ráadásul nagyon gyerekek voltunk még, én legalábbis biztosan. Épphogy leérettségiztem, a Gyerekkórus és a szigorú otthoni környezet következtében nem is vettem részt az éjszakázásban. Ha 11-kor befejeződött egy fellépés, rohantam haza, míg a fiúk beültek még az Adám sörözőbe a Körúton. Akármilyen újdonság volt a zenekar életében, ha valami döntés született, azt én a technikusainktól másnap tudtam meg, akik szintén jártak a zenészekkel. Szóval kimaradtam a bulikból, egészen huszonegy éves koromig, amikor is elköltöztem otthonról. Onnantól viszont enyém volt a világ.

Fernbach Erika:

A szigorú családi háttéred miatt nem volt rajtad nyomás a szüleid részéről, hogy inkább tanulj rendes szakmát érettségi után?

Várszegi Éva:

Nem, ilyen szempontból nem akartak irányítani, látták, hogy az én utam a zenei pálya. Miután leérettségiztem, felvételiztem külker tagozatra egy főiskolára, még mielőtt a *Ki Mit Tud?* bejött, de egyáltalán nem érdekelt, nem is vettek fel.

Fernbach Erika:

Visszakanyarodva a zenéléshez és a zenei pályához: Selényi Hédit Bódy Magdi váltotta a Mikroliedben, 1972-ben. Hogy történt a tagcsere?

Várszegi Éva:

Magdi kiesett a *Ki Mit Tud?* közepén, a Generál pedig velünk együtt tarolt. A *Ki Mit Tud?* nyáron volt, ősszel pedig, egy tévéfelvételen egyszer csak megérkezett Novai Gabi Magdival, és bejelentette, hogy mától ő lesz Hédi helyett. Hédit ez nyilván lesújtotta, de bármelyikünk lehetett volna, akit elküldenek. Igazából csak választották Mari, Hédi és közülem. Ezután Magdi két évig volt a Mikrolied tagja.

Fernbach Erika:

Nem is volt beleszólások a cserébe? Nem szólaltatok fel ellene?

¹⁵ Révész Sándor (1953) EMeRTon-díjas énekes, a Generál és a Piramis zenekarok frontembere.

¹⁶ Karácsony János (1951) gitáros, énekes, 1971-ben a Generál alapító tagja, 1974-ben csatlakozott az LGT-hez, ahol Barta Tamás helyére került, mivel ő disszidált az Egyesült Államokba. Az 1986-ban jelent meg első szólóalbuma, amelyet még kettő követett.

Várszegi Éva:

Nem volt, ezt már kész tényként közölték velünk, én nem tudtam róla korábban. Igazából Magdi volt az alapító tag, vele indult a Mikrolied, csak otthagya, mert úgy tűnt, hogy nem lesz ebből az egészből semmi. Ezer éve ismertük egymást a Gyerekkórusból, barátnők voltunk, nem volt brutális, új emberes váltás, de meglepődtünk azért.

Fernbach Erika:

A Generál mellett milyen más produkciókban működtek közre?

Várszegi Éva:

Gyakorlatilag mindenkivel dolgoztunk: Koncz Zsuzsával,¹⁷ a Fonográffal,¹⁸ Bergendyvel, nagyon sokan hívtak minket vokálozni, mert nagyon szépen énekeltünk. A *Ki Mit Tud?* után hol együtt léptünk fel a Generállal, hol csak ők adtak koncerteket, mi pedig másoknak vokáloztunk. Végül a fiúk szóltak, hogy nem kellene minden felkérést elfogadni, mivel minden nagylemezen ugyanaz a vokál szól, és akkor mitől Generál a Generál, elveszik az egyedi hangzás, amivel megnyerték az 1972-es *Ki Mit Tud?*-ot. Végül megállapodtunk, hogy nem vokálozunk más előadóval, ha ők sem vállalnak fellépést nélkülünk, hanem együtt vagyunk: a Generál és a Mikrolied egy zenekar, közös produkció.

Fernbach Erika:

Ebben az időszakban a „kölyök” Generál nagyon sokat turnézott külföldön is.

Várszegi Éva:

Igen, leginkább a szocialista blokk országaiban léptünk fel, legtöbbet az NDK-ban és Lengyelországban, mindkét országban sztárbandának számítottunk, a legjobb hotelekben laktunk, a szervezők és a közönség is kényeztetett minket. Két nyugat-európai turnénk volt, az egyik Hollandiában, ami kizárólag promócióról szólt, tíz napig egy kislemezt, az *Everybody Join Us*¹⁹-t hirdettük. Itt nem is adtunk koncertet. Nyugat-Berlinben viszont felléptünk, a Checkpoint Charlie-n mentünk át Kelet-Berlinből. A klubban nagyjából harminc néző volt csak, nem tudták eladni a zenekart a kelet-európai, szocialista országból érkező „egzotikumként”, nem voltak erre kíváncsiak a nyugat-berliniek.

De mi nagyon élveztük, keresztül-kasul bejártuk a várost, vásároltunk, megnéztük a Nyugatot. Ausztriában is volt egy fellépésünk, de ott is ugyanilyenek voltak a tapasztalataink: mi jól éreztük magunkat, láttunk egy teljesen más világot, de a fellépéseink nem mozgattak meg sok embert.

A Gyerekkórusal tíz évig utaztam, bejártam az Egyesült Államokat, Japánt, számos helyen megfordultam, de az utazásaim között eltelt jó pár év, ráadásul már nem gyerekként, hanem fiatal felnőttként láttam ezeket a helyeket, teljesen más volt így megtapasztalni a nyugati világot.

Fernbach Erika:

A „kölyök” Generál 1972 és 1975 között működött, hogy emlékszel a zenekar első szakaszának lezárulására?

¹⁷ Koncz Zsuzsa (1946) Kossuth- és Liszt Ferenc díjas előadóművész, énekesnő, a korszak meghatározó művésze, a „beatkirálynők” egyike.

¹⁸ 1973-ban alakult az Illés együttes és a Tolcsvayék és a Trió tagjaiból. Az 1970–80-as években aktívak, a zenekar felállása: Szörényi Levente, Bródy János, Tolcsvay László, Móricz Mihály, Szörényi Szabolcs, Németh Oszkár.

¹⁹ Az *Everybody Join Us* a Generál 1975-ös slágere, ami Hollandiában a slágerlista első helyére került.

Várszegi Éva:

1975-ben Révész Sanyi kilépett, és Som Lajos²⁰ hívására a Píramisban folytatta, ezzel felbomlott a Mikrolied és a Generál közös csapata is. Senki nem tudta, hogy mi lesz Sanyi távozása után, de elkezdett formálódni a Generál második generációja. A fiúk Tátrai Tibivel²¹ és Charlie²²-val tárgyaltak, de nekünk erről nem igazán volt információnk. Mi, lányok csak úgy lógtunk a levegőben. Ekkor szólt nekem Cini, hogy szeretne egy triót csinálni. Postásy Juli²³ már benne volt a csapatban, így én csatlakoztam harmadikként a Cini és a Tinik trióhoz. Tulajdonképpen kaptam az alkalmon, hogy beléphetek az együttesbe. Ekkor még az Olympia zenekarban²⁴ játszott Tátrai és Charlie, ők kísérték minket először. Négy egyetemi klubban debütáltunk 1975. decemberében. Rengeteget próbáltunk, készültünk, Charlie még tánclépéseket is tanított nekünk. A közös koncerteket követően léptek be a Generálba, utána már nem kísért minket az Olympia, nem is igazán akartak kísérezzenekar lenni. Ezután olyan együttesekkel léptünk fel, mint a V'73.²⁵ Rengeteg ORI-turnén, koncerten vettünk részt.

Fernbach Erika:

Melyik volt a legemlékeztesebb fellépésetek vagy turnétok?

Várszegi Éva:

A P. Mobillal²⁶ jártunk a Szovjetunióban, egy hét hetes turnén, fantasztikus volt. Nagyon figyelmesek, kedvesek, udvariasak voltak a zenekar tagjai. Az viszont nem volt kellemes, hogy amikor megérkeztünk Leningrádba, mínusz 34 fokot mutatott a hőmérő. Nem sokkal később kiderült, hogy elfelejtettek szólni: a turné csak tíz nappal később kezdődik. A szállodai szobánkban 16 fok volt. Mindhárman mellhártya-gyulladást kaptunk, tetőtől-talpig irhabundába burkolózva feküdtünk. Külön a szállodaigazgatótól kellett engedélyt kérnünk, hogy kaphassunk dupla lópokrócot. Nagy nehezen túléltek ezt a tíz napot, és ekkor Moszkvából megérkezett egy pártfunkcionárius, akinek az 5-6000 fős, üres koncertteremben elő kellett adnunk a teljes műsort, konferansziéval, szünetekkel, átöltözéssel együtt. A végén kaptunk tőle egy elképesztően hosszú listát az észrevételeiről. Azt mondta, a másnapi fellépés előtt

²⁰ Som Lajos (1947–2017) basszusgitáros, játszott a Tűzkerék, a Neoton, a Taurus zenekarokban, 1974-ben megalapította a Píramis együttest, majd 1985-ben a Senator zenekart. 2015-ben beismerte, hogy beszervezték, és Professzor néven az 1970-es évektől jelentéseket írt az állambiztonság munkatársainak.

²¹ Tátrai Tibor (1952) Liszt Ferenc-díjas gitáros, zeneszerző, érdemes művész. Pályafutása a Kárpátia nevű zenekarban indult, majd a korszak számos jelentős zenekarában és zenészével játszott együtt. Ilyen volt a Tűzkerék, amelyet Radics Béla hozott létre 1970-ben, a Juventus, a Sirius, a Török Ádám és a Mini, az Olympia, a Generál, az Új Skorpió, a Hobo Blues Band és a Magyar Atom, majd 1987-ben megalapította a Tátrai Bandet. A rendszerváltás utáni formációi: Boom Boom, Latin Duó és a Tátrai Trend.

²² Horváth Károly – Charlie (1947) Liszt Ferenc-díjas énekes, könnyűzenész. 1975-től a Generál tagja, egészen az 1979-es felbomlásig. 1982-ben elhagyja Magyarországot, majd hazatérve 1990-ben lett a Tátrai Band énekes. 1994-től szólókarrierbe is kezd.

²³ Postásy Júlia (1955) vokalista, énekesnő. 1976 és 1978 között volt a Cini és a Tinik, majd 1979-től a Wastaps együttes tagja, 1986-ban közös albuma jelent meg Dévényi Ádámmal. Ugyanebben az évben a *Macskafogó* című film *Miú, mi újság* című betétdalát énekelte, mely az egyik legismertebb dala lett. 1993-ban jelent meg önálló albuma. Az 1997-es *A miniszter félrelép* című filmben a *Puszi-Nyuszi* című, nagy sikerű betétdalt énekelte.

²⁴ Eredetileg Decca volt a formáció neve, de a lemezcég vétője miatt Olympia zenekarra változtatták. 1967-ben az *Ifjúsági Magazin* olvasói adtak új nevet a zenekarnak. Az eredeti felállás: Horváth Charlie (ének, trombita), Winkelmayr József (orgona, pozan), Kovacsics András (szólógitár), Fábri Zoltán (basszusgitár), Bálint István (dob). Később a tagok gyakran cserélődtek.

²⁵ A V'73 progresszív rockot játszó zenekar volt az 1970-es évek közepén. Nevükben a 73 az alakulásuk évére, 1973-ra utal, a V pedig a Volán vállalatra, ugyanis a Volán klubban alakultak meg. Tagjai: Lerch István (billentyűsök), Sáfár József (basszusgitár) és Herpai Sándor (dob).

²⁶ Hard-rock zenekar, amely Schuster Lóránt nevéhez köthető. A Píramis mellett az 1970-es évek végének legnépszerűbb rockcsapata, fanatikus rajongótáborral rendelkeztek.

változtassunk ezeken, mert ha nem, akkor azonnal el kell hagynunk a Szovjetuniót. Többek között olyan megjegyzései voltak, hogy ne rángassuk kihívóan a csípőnket, és a ruhánk sem volt számára megfelelő, pedig tetőtől talpig fehér nadrágban és felsőben voltunk. A fiúknak össze kellett fogni a hajukat, és nem fordulhattak meg a színpadon, hogy ne derüljön ki, hogy hosszú a hajuk. Eleget kellett tehát tennünk a kéréseinek, hogy elkezdődhessen a turné. A közönség viszont elképesztően kedves volt. Annyira nagy volt hiánygazdaság, hogy mindent megvásároltak tőlünk, szinte meztelenül jöttünk haza, eladtuk még a Marlboro-s nejlonzacskót is.

A turné során ránk állítottak egy ukrán komisszárt, aki végig figyelt minket és jelentette, miket mondunk, és, hogy a közönség hogyan reagál a fellépéseink során. Rögtön ellenforradalmat sejtettek, ha a résztvevők fel mertek állni, és úgy tapsoltak. Nagyon szokatlan volt ezt látni, még úgy is, hogy mi is a Keleti Blokkból érkeztünk.

Fernbach Erika:

Hogyan szerveződtek ezek a turnék? Beleláttál a háttérbe?

Várszegi Éva:

A turnékat – kiváltképp a külföldieket – központilag, az Interkoncerten keresztül szervezték, a hazaikat pedig az ORI bonyolította le. Voltak ezenkívül további koncertszervezők, akik a haknikat bonyolították le, és félig hivatalosan működtek. Ilyen volt például Halmi Gábor.²⁷ Ők uralták a hakni-piacot.

Mivel egyik formációnál sem én voltam a zenekarvezető, ezért mindig csak egy szerződést kaptam, azt aláírtam, aztán mentem a fellépésekre vagy a stúdióba.

Fernbach Erika:

Erdős Péter²⁸ volt a korszak meghatározó embere a magyar könnyűzenében, te hogyan láttad az ő szerepét?

Várszegi Éva:

Vele kapcsolatban már köztudott, hogy minden nőnél próbálkozott, főként a csinos, fiatal lányoknál. Szinte nem tudok senkit sem mondani, akit ne környékezett volna meg. A Cini és a Tinik produkciót viszont fúrta, mivel a Csepregi-féle²⁹ Kócbabákat akarta előtérbe helyezni, és mi konkurenciának számítottunk, mint másik lánytrió. Megesett, hogy bement az Erdőshöz tárgyalni Cini, és miután kijött, kirúgott minket. Amikor meg vokáloztunk a Loksi nagylemezén, akkor már jók voltunk, mert a zenekar nagyon szeretett minket.

Fernbach Erika:

A Cini és a Tinikkel felvettetek egy nagylemezt is, ami *Színes trikó, kopott farmer* címmel jelent meg. Mesélnél az album születéséről?

Várszegi Éva:

²⁷ Halmi Gábor a „haknikirályként” is emlegetett legendás szervező, aki számtalan haknibrigád (színészekből, előadók, zenészekből, táncdalénekesekből álló csapatot) állított össze, majd ezekkel járta az országot. A szervező egyben a fellépések konferansziéja is volt.

²⁸ Erdős Péter (1925–1990) jogász, menedzser. 1968-tól a Magyar Hanglemezgyártó Vállalatnál jogtanácsos és a sajtóosztály vezetője, pozíciójánál fogva a magyar könnyűzene nagy hatalommal felruházott működtetője, formálója volt.

²⁹ Csepregi Éva (1953) énekesnő. Elsőként a Kócbabák formációban tűnt fel az 1972-es *Ki Mit Tud?*-on, majd a Kócbabák 1973 végén fuzionált a Neotonnal. 1977-ben egyesültek hivatalosan, ekkortól használták a Neoton Família nevet. Erdős Péterrel 1978 őszén alakult ki a szakmában nagy felháborodást kiváltó kapcsolata, amely a popcézár 1990-ben bekövetkező haláláig tartott.

Ezt a lemezt a Generál írta Cininek, és a mai napig fáj nekem, hogy bár a *Könnyű álmat hozzon az éj* című dalt mi énekeltük fel, mégis a Charlie-féle verzióból lett hatalmas sláger. Nagyon szeretem Charlie-t, de nekem női hanggal sokkal jobban tetszett ez a dal, nagyon szépnek tartom ma is, és rossz érzés, hogy a mi verziónk elsikkadt.

Fernbach Erika:

Mit gondolsz, miért sikkadt el?

Várszegi Éva:

Cini nagyon profi előadóművész, amikor felmegy a színpadra, ott ő a sztár. Számtalanszor előfordult, hogy megérkeztünk egy fellépés helyszínére, és a közönség nem fogadott minket kitoró örömmel, de Cini tíz perc alatt átfordította a hangulatot, az ujjá köré csavarta az embereket. Elképesztően profi volt. Sokan azt gondolják róla, hogy nem túl okos, de ez sem igaz, több nyelven beszél, olvasott, mindenről lehetett vele beszélgetni, napi hírekről, történésekről is. Sajnos, volt benne egy örökös bizonyítási kényszer, nem igazán mint énekes, hanem inkább, mint nő. Nagyon sok ellentmondásos dolog volt ezért körülötte, ami rendkívül nehezítette a közös munkát.

Megtörtént például, hogy azt mondta, tízkor találkozunk az ORI-büfében, mi ott ültünk Julival, vártuk őt, de csak egykor jelent meg. Többször előfordult, hogy lehordott minket, hogy csak társalkodónok vagyunk mellette, nem csinálunk semmit és mindent neki kell intéznie. Örület volt az egész, sose tudtad, hogy hányadán állsz vele, egyáltalán köszönni fog-e, ha találkoztok vagy épp teljesen rendben lesz minden. Felnéztem rá, mint előadóra, de a háttérben nehéz volt az együttműködés. Egy idő után elviselhetetlen lett a helyzet, soha nem tudhattuk, hogy épp léhűtő, senkiházi társalkodónok vagyunk, akik kvázi a semmiért kapják a pénzüket, vagy a legjobb kis kolléganőknek nevez minket, akik tökéletesen teszik a dolgukat és megérdemlik a keresetet.

Én két évig bírtam mindezt, a végén már leginkább a pénzért maradtam. Cini nagyon hajtotta a pénzt, ezért is voltak lényegesek a külföldi lehetőségek, mert ezek nagy gázsit jelentettek. Sokkal többet kerestünk ezekkel a fellépésekkel, mint itthon, ráadásul kényelmes, jól megszervezett turnék voltak. Idehaza éjjel-nappal ment a hagnizás, volt olyan nap, hogy felléptünk öt-hat faluban, mindenhol játszottunk pár számot, aztán be a kocsiba, és mentünk tovább. Nyilván nem mi voltunk az egyetlen fellépők, hanem ott voltak a teljes hagnibrigádok. Ez így ment két évig, gyakorlatilag együtt éltünk, mintha házasok lennénk, család vagy párkapcsolat nem fért bele egyikünknek sem.

Fernbach Erika:

Miután kiléptél a Cini és a Tinikből, jött a Volán-Mikrolied³⁰ közös formáció?

Várszegi Éva:

³⁰ A Volán-Mikrolied 1977-ben alakult Sáfár József (basszusgitár), Pálmai Zoltán (dob) és a Mikrolied-trio (Szigeti Edit, Szánti Judit és Várszegi Éva) felállásban, 1979-ben feloszlott, majd 1979-ben a Korona és a Volán fúziójából jött létre a Volán Rt.

Igen, az első felállás egy nagyon jó zenekar volt: Szigeti Edit, Szánti Jutka³¹ és én énekeltünk, valamint megemlíteném Sáfár Öcsit,³² aki basszusgitározott és Pálmai Zolit³³ is, aki dobolt.

Nekem ekkor már Molnár Gyuri³⁴ volt a férjem, így az Omega-turnén előzenekarként is felléphettünk, amiről amúgy álmodni sem mertünk volna. Később működött más felállásban is a zenekar, de azok már felejthetőbb produkciók voltak, egyre kevesebb fellépési lehetőséggel, így aztán meg is szűntünk.

Fernbach Erika:

A férjed is zenészkörből érkezett, hogy ismerkedtetek meg?

Várszegi Éva:

Az origo, ahonnan mindenki ismert mindenkit az a Vörösmarty téri ORI központ volt. Ha valaki épp nem turnézott, akkor biztos, hogy ott volt. Vagy innen indultunk vagy ide érkeztünk. Mindenki ismert mindenkit, még ha nem is voltunk a legközelebbi barátok. Gyurival egy Generál-bulin ismerkedtünk meg, koncert végén odajött hozzám és bemutatkozott. Innentől kezdve jártunk, amikor pedig vége lett a cseh turnénak, 1977 novemberében összeházasodtunk.

Fernbach Erika:

Visszatérve a zenei pályafutáshoz: Szigeti Edit hívására mentél a Volán Rt.-be?

Várszegi Éva:

Igen, Editet ismertem, rajta keresztül kerültem a csapatba. Ez a formáció a korábbi V'73 tagokból állt össze, akik szintén kísérték minket a Cini és a Tinikkel. A V'73 egyébként egy fantasztikus, az akkori zenekaroknál fényekkel előbbre tartó együttes volt Magyarországon. Nagyon képzett zenészek voltak a tagjai, akik progresszív rockot játszottak. Sajnos, amikor Herpai Sanyi³⁵ és Lerch Pisti³⁶ elmentek Rózsához a V'Moto-Rockba, felbomlott a zenekar. Öcsi ott maradt egyedül, így kezdett el formálódni a Volán Rt. Emellé csatlakoztunk be női trióként Szánti Jutkával és Szigeti Edittel, és szerintem ez volt a legjobb felállás, amiben valaha részt vettem. Jutkának egészen kivételes énekhangja volt, a tehetsége és a hangja alapján sokkal többre volt hivatott. Soha nem értettem, miért nem lett sikeresebb. Mindezek ellenére mégis elkezdtek ritkulni a fellépések, és én egy magánéleti válság miatt, 1979-ben elvállaltam, hogy

³¹ Szánti Judit (1952) 1966-ban a Budai Ifjúsági Park tehetségkutató versenyén tűnt fel. A hetvenes években a Vadmacskákkal (1973–75), a Mikrolieddel (1975–77) és a Volán Rt.-vel (1977–78) énekelt, 1979-ben szerepelt az *Évitában* is. Az MHV diszkószótárjelöltjeinek második vonalába került, ő lett volna a „magyar Amanda Lear”, azonban kislemeze és az albuma nem lett sikeres.

³² Sáfár József (1952) basszusgitáros, a V'73 zenekar egyik alapítója 1973-ban, 1979-től a Volán Rt. tagja, majd később a Pandora's Boxban zenélt.

³³ Pálmai Zoltán (1954) dobosként számos zenekarban közreműködött, mint a Theátrum, a P. Mobil, az Illés-együttes, a Hobo Blues Band, a P. Box és a Beatrice. Ő az egyetlen zenész, aki elmondhatja magáról, hogy mind a három „fekete bárány” zenekarban megfordult.

³⁴ Molnár György (1949) Kossuth-díjas és Liszt Ferenc-díjas gitáros, zeneszerző, beceneve Elefánt, az Omega együttes tagja.

³⁵ Herpai Sándor (1954–2014) dobos, aki az 1970-es évek második felétől a magyar könnyűzene legsikeresebb zenekaraiban játszott. 1974-től 1977-ig a V'73 tagja, majd a V'Moto-Rock egyik alapítója. 1987-ben alapította meg a Barbaro együttest. 1998 és 2001 között a P. Mobilban dobolt, majd 2001 és 2002 között a Keresztes Ildikó Band tagja volt. 2010-ben játszott a Kormoránnal is.

³⁶ Lerch István (1953) Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, zongorista, énekes. Középkisiskolásként a Hétfő zenekar tagja, később a Volán együttesben, majd 1973-tól 1977-ig a V'73-ban, 1977-től 1988-ig a V'Moto-Rockban zenél, 1989-től szólísta. Zenekarain kívül írt dalokat is, Kovács Katinak (aki az első felesége volt), Cserhádi Zsuzsának, Szűcs Judithnak, Koncz Zsuzsának, Malek Andreának és Horváth Charlie-nak.

kimegyek külföldre, a Juventus együtteshez vendéglátózni. A zenekart ekkor Csomós Péter³⁷ vezette, és már régebb óta külföldön játszottak. Érdekesség, hogy pont Mixtay Melindát váltottam énekesként. Miután igent mondtam erre a felkérésre, huszonkét évig kint maradtam.

Fernbach Erika:

Melyik országba mentél?

Várszegi Éva:

Az NSZK-ban kötöttem ki elsőként, itt éltem két évig. A Juventus eredeti felállásából ekkor már csak Csomós Peti volt az együttes tagja. Rengeteg fellépésünk volt és nagyon sok zenekarral ismerkedtünk meg, többek között olyanokkal, akik Skandináviában is játszottak, és beajánlottak minket egy ottani menedzsernek. Így kerültünk Skandináviába, ami azért volt előnyös, mert kevesebbet kellett játszani, mivel már egykor bezártak a bárók és a szórakozóhelyek. Az NSZK-ban előfordult, hogy este nyolctól reggel nyolcig játszottunk. Nagyon jó dolgunk volt, a tenyerükön hordozták a szervezők és a közönség is. Élveztem az egészséget, annak ellenére, hogy sokszor nehéz volt túlélni az éjszaka közepét. Előfordult, hogy befeküdtem a keverő alá, és ott aludtam egy kicsit, amikor olyan rész volt, ahol épp nem kellett énekelnem, a fiúk közben játszottak tovább. Nyaranta hazajöttem, leginkább pihenni, és azért, hogy a családommal találkozhassek.

Fernbach Erika:

Hogyan alakult a magánéleted ebben az időszakban?

Várszegi Éva:

1990-ben született meg a kislányom, aki Bergenben látta meg a napvilágot, az édesapja Vincze Zoltán³⁸, dzsessz-zenész. Pálmai Zoli legjobb barátja volt, és még idehaza ismertem meg, amikor Zoli a Volán Rt.-ben dobolt, és Zoránt kísértük egy nyáron át. Vincze Zoli akkor már Norvégiában játszott, de lejött egy koncertre a legjobb barátjához, amikor itthon volt, így Pálmai Zoli bemutatott minket egymásnak. Amikor az NSZK-ból átkeveredtünk Norvégiába, egyszer csak megjelent azon a helyen, ahol játszottunk, így ismét találkoztunk, és ezután többször is összefutottunk. Ő norvég zenekarokkal játszott, elképesztően tehetséges szaxofonos.

1989-ben Bergenben léptünk fel, ekkor jöttünk össze. Vivien, a kislányunk a következő évben született. Másfél éves volt, amikor elköltöztem Zolitól, de még kilenc évig ugyanabban a városban laktunk.

Fernbach Erika:

Külföldről láttad a magyarországi rendszerváltást is: hogyan élted meg Norvégiából az 1989-es fordulatot?

Várszegi Éva:

Épp 1989-ben kerültem Bergenbe, ekkor telepedtem le Norvégiában, már nem csak zenészként utaztam be. Akkor arra fókuszáltam, hogy beilleszkedjek az új környezetembe, és megtaláljam a helyemet. Norvégiában a berlini fal leomlása nagyobb hírértékkel bírt, mint a magyarországi rendszerváltás.

³⁷ Csomós Péter (1944–2013) zenész, dalszerző, énekes. Számos zenekarnak, köztük a Hungariának, a Juventusnak és a Tűzkeréknek is tagja volt.

³⁸ Vincze Zoltán (1954) zeneszerző, szaxofonművész. 1978-ban disszidált Dániába, majd Norvégiában telepedett le. A világ számos színpadán fellépett, a zenekari közreműködések mellett saját formációi is vannak, blues- és dzsessz-quartett egyaránt fűződik a nevéhez.

1998-ban, amikor a Fidesz először hatalomra került, ujjongtam, mert Norvégiából úgy tűnt, végre a fiataloké lesz az irányítás, és kisöprik azt a szocialista-kommunista szemléletet, és megújulást hoznak az országnak. Sajnos, nem igazán úgy alakultak a dolgok, ahogy akkor külföldről látszódott.

Ami még magánéleti vonatkozásban az első Fidesz kormányhoz kapcsolódik nálam: miután 2001-ben hazajöttem, ismerősökön keresztül sikerült elhelyezkednem a Sportfolió Kht-nál, ahol 2002. februárjában kezdtem el dolgozni, de áprilisban a kormányváltás nyomán minden megváltozott. Decemberig még valahogy megmaradt a részleg, ahova felvettek, és utána 2004. ápriliséig túléltem a cégnél. Utána egy multinál, a General Electricnél helyezkedtem el, ahova már korábban felvettek volna, de akkor nemet mondtam, mert a Sportfolió irodája közelebb volt a lakásomhoz. Épp, amikor megszűnt a munkám, és aggódtam, hogy mi lesz velem, hogyan fogom eltartani a gyerekeimet, felhívtak a GE-től, hogy nem mennék-e mégis a norvég részlegre dolgozni. Ezúttal azonnal igent mondtam nekik.

A rendszerváltás egyetlen valódi nagy előnyének tartom, hogy kinyílt a világ, lehet utazni. Bár én gyerekkoromtól kezdve folyamatosan úton voltam, de sokaknak nem volt erre lehetősége 1989 előtt. Most szabadság van, nincs bezártság.

Fernbach Erika:

Amíg külföldön éltél, a fellépések és az éneklés volt a megélhetési forrásod?

Várszegi Éva:

A kislányom születéséig ebből éltem, utána már csak alkalmi fellépéseim voltak. Bergenben működött egy bigband, ahol a zenekarvezető és a dobos „örökbe fogadtak” minket Vivivel, gyakorlatilag ők lettek a lányom nagyszülei. Hasonló korú unokáik voltak, sokat segítettek nekünk. Pár évig vokáloztam ebben a zenekarban, de nem ebből éltem. Elvégeztem egy főiskolát, szociális munkás diplomát szereztem, ezt követően költöztünk haza a kislányommal.

Fernbach Erika:

Miért döntöttél így?

Várszegi Éva:

Az volt bennem, hogy, ha Bergenben maradok az akkor tízéves lányommal, és ott szocializálódik tinédzserként, akkor ő norvég lesz. Ezzel nem is lett volna baj, csak úgy éreztem, hogy nem tudok neki norvég értelmiségi háttérrel biztosítani, mert nem Norvégiában nőttek fel. Annak ellenére, hogy rengeteg norvég könyvet olvastam, hiányoztak azok a kulturális együttérzők, amelyeket csak a szülőfölded és az anyanyelved tud biztosítani. Olyan esetekre gondolok, hogy amikor vittem a lányomat óvodába, és az ottani *Kiskacska fürdik*-et énekelte minden szülő és óvoda, mi azt sem tudtuk, hogy miről van szó. Ez egy eset a millióból: mindig ott volt az, hogy én akármennyire olvasott és művelt vagyok, nem tudtam a norvég kulturális háttérrel biztosítani. Ha például az édesapja norvég lett volna, és áll mögöttünk egy norvég család, akkor eszembe sem jutott volna hazajönni. Így viszont úgy éreztem, egyedül maradtam a gyerekekkel egy vákuumban. Tízévesen pont annyi idős volt, hogy még haza tudtam hozni, és itthon azt az értelmiségi és kulturális háttérrel biztosíthatam számára, amit elengedhetetlennek éreztem.

Annak ellenére, hogy visszaköltöztem Magyarországra, a mai napig nagyon szeretem Skandináviát – különösen Norvégiát –, az embereket és a kultúrát. A legjobb szívű és rendkívül segítőkész emberekkel ismerkedtem meg kint, egyáltalán nem találtam őket hűvösnek vagy távolságtartónak. Nem színesbőrű bevándorló voltam, lehet, hogy ebben az esetben tapasztaltam volna elutasítást is, bár kétkérem. Alapvetően nagyon befogadónak és elfogadónak

ismertem meg a skandináv társadalmat, kiváltképp, ha a bevándorlók beszélnek az adott nyelvet. Megéltem azt is, hogy egy fekete család gond nélkül élt egy homogén, norvég közegben, mivel beszéltek norvégul, senkit nem érdekelt, hogy nem szőkék és fehérbőrűek. Rengeteg barátom lett, akikkel a mai napig tartom a kapcsolatot. Nagyon jó társadalom, fantasztikus közeg.

Fernbach Erika:

Milyen volt a visszatérés Magyarországra? Hogyan fogadtak itthon?

Várszegi Éva:

Huszonkét évig éltem külföldön, és annak ellenére, hogy minden évben hazajártam, ezek a látogatások leginkább a családra korlátozódtak. Amikor hazaköltöztem, először mindenki nagyon boldog volt, de én már nem kerültem vissza a régi, zenei közegbe, mert a gyerekeimet teljesen egyedül kellett felnevelnem. A lányom miatt minden hónapban stabil jövedelemre volt szükségem. Nagyon nagy szerencsém volt a skandináv nyelvtudásommal, mert a multinacionális cégek keresik azokat az embereket, akik ezzel rendelkeznek, így pillanatok alatt találtam munkát. A mai napig dolgozom, és büszke vagyok rá, hogy gond nélkül fel tudtam nevelni a lányomat. Ő egyébként már tíz éve Londonban él, 19 évesen elment Magyarországról. Most annyiban változott a helyzet, hogy a COVID-járvány miatt hazajöhetett, három hónapja itthon van, és home office-ból dolgozik a londoni cégnek. Mindenki utálja ezt a járványt, de én nagyon boldog vagyok, hogy együtt lehetek a lányommal. 2020 végéig biztosan itt marad, és én is otthonról dolgozom már hat hónapja.

Fernbach Erika:

Egyébként hogy bírtad, bírod a bezártságot és a karantént?

Várszegi Éva:

Az első szakaszban, márciustól júniusig nagyon megviselt. Egyedül voltam egész nap a lakásban, hetente fél órára leszaladtam bevásárolni, de senkivel sem érintkeztem közvetlenül. Csak online találkoztam és beszéltem a kollégákkal, barátokkal is. Júniustól viszont együtt vagyok a lányommal, örültem, hogy így döntött, most nagyon jól vagyok.

Fernbach Erika:

Nem hiányzott a zenei világ, a koncertek, fellépések?

Várszegi Éva:

Nem! (nevet) Azért nem múlt el nyomtalanul, ma is működik a Nautilus nosztalgiazenekar, ahol a zenészek az én generációból kerültek ki. Szánti Jutka volt a tagja, és miután hazaköltöztem, felkértek, hogy csatlakozzak, úgyhogy 2007-ig ott énekeltem. Azonban a rock 'n' roll-szving irányt soha nem szerettem igazán, így nagyon kevés olyan dal maradt, amit szívesen énekeltem. Magyarországon korábban kórustag voltam és vokalista, de amikor külföldre kerültem, én lettem a dizőz. Tudtam most is, hogy mit kell csinálni, énekeltem rengeteg szólódalt, de sok volt a gyerek és a munka mellett még próbálni is, azért, hogy szökőévente egyszer fellépjünk – olyan dolgokkal, amiket nem is igazán szeretek. Azóta nem énekelek sehol, tizenhárom év eltelt, de nem hiányzik. Mindent megkaptam ettől a pályától, ami jó volt. Nem szeretek nosztalgiázni, imádom a fiatalokat, át kell adni nekik a helyet.

Fernbach Erika:

Azóta nem kaptál felkérést vagy újabb megkeresést?

Várszegi Éva:

Bódy Magdi pályájának ötven éves jubileumát szeretné megünnepelni a Müpában 2021-ben, és meghívott, hogy vegyek részt a műsorban. Nemcsak pop- és dzsessz-zenészek lesznek, hanem volt Gyerekkórus-tagok is. Ettől a felkéréstől is ódzkodom kicsit, mert van, akit negyven éve nem láttam. A klasszikus osztálytalálkozók is távol állnak tőlem, igaz, hogy egy ideig közös volt az utunk, de aztán szétváltunk, nem tartottuk a kapcsolatot. Teljesen más lenne a helyzet, ha barátok maradunk, de nem így alakult.

1999 óta nem találkoztam a volt pályatársak nagy részével. Akkor szerveztek egy Generál-koncertet a Körcsarnokban, amire engem még Norvégiából hoztak haza, de azóta szinte teljesen elszakadtam ettől közegtől.

Fernbach Erika:

Mindig van egy utolsó kérdésem, ami szeretnék most neked is feltenni: nőként hogyan élted meg a férfiközpontú zenei közeget? Ütköztél-e valaha falakba vagy elutasításba a nemed miatt?

Várszegi Éva:

Én nem igazán találkoztam ezzel, ártatlan, naiv lányként kerültem ebbe a közegbe. Magdi például biztos, hogy sokkal többször ütközött falakba, ő küzdött önmagáért. Nálam inkább az jelentkezett, hogy minden férfi bepróbálkozott. A zenész még rendben, rád kattan, lesöpröd vagy elmész vele, de a hivatalos szerveket képviselő férfiak már nehezebb esetek voltak. Többször kerültem kínos helyzetbe, mert elég kellemetlen volt ezekből a szituációkból kihátrálni. Nekem az volt a szerencsém, hogy Gyuri volt a párom, aki megasztárnak számított, így volt egy burok körülöttem. Ha nagyobb lett volna bennem a karrier utáni vágy, vagy nagyobb céljaim lettek volna a popzenei pályán, akkor valószínűleg másképp élem meg ezt, így azonban nem voltam „ketrecbe” zárva, és nem ütköztem falakba sem.